

Szkoła Podstawowa nr 350 im. Armii Krajowej
ul. Irzykowskiego 1a, 01-317 Warszawa, tel. 22 664-61-93
sp350@eduwarszawa.pl
sp350.edupage.org

Załącznik do Zarządzenia nr 6/2024 Dyrektora Szkoły Podstawowej nr 350 im. Armii Krajowej
w Warszawie z 3 kwietnia 2024 r.

Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych
obowiązujące od 3.04.2024 r.
w Szkole Podstawowej nr 350 im. Armii Krajowej w Warszawie

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 i z 2023 r. poz. 2005)
3. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2123)
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939).
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. 1982 nr 35 poz. 228 ze zm.)
6. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984, 1234, 1586, 1672, 1730, 2005)
7. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17)
8. Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2023 r. poz. 2505)
9. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1309)
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1798)
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły i stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. 2017 poz. 356 ze zm.)

I. Spis treści

1)	PREAMBUŁA.....	6
2)	SKŁAD SZKOLNEGO ZESPOŁU ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO:	6
3)	ZADANIA ZESPOŁÓW KRYZYSOWYCH	8
4)	OGÓLNA PROCEDURA INTERWENCYJNA NA WYPADEK ZDARZEŃ KRYZYSOWYCH W SZKOLE.....	8
5)	SZCZEGÓŁOWE PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH	9
I.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZŁAMANIA PRZEZ UCZNIA ZAKAZU KORZYSTANIA NA TERENIE SZKOŁY Z URZĄDZEŃ TAKICH, JAK: TELEFON KOMÓRKOWY, SMARTWATCH LUB INNE URZĄDZENIE SŁUŻĄCE DO REJESTROWANIA DŹWIĘKU I OBRAZU ORAZ MAJĄCE ŁĄCZNOŚĆ Z INTERNETEM.....	10
II.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU AGRESYWNEGO ZACHOWANIA UCZNIA STWARZAJĄCEGO ZAGROŻENIE DLA BEZPIECZEŃSTWA I ZDROWIA WŁASNEGO ORAZ INNYCH....	11
III.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIA, KTÓRY STOSUJE AGRESJĘ SŁOWNĄ (WULGARYZMY)	12
IV.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIA, KTÓREGO ZACHOWANIE UNIEMOŻLIWIA PROWADZENIE LEKCJI	13
V.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU SAMOWOLNEGO OPUSZCZENIA PRZEZ UCZNIA ZAJĘĆ LEKCYJNYCH LUB TERENU SZKOŁY.....	14
VI.	POSTĘPOWANIE WYCHOWAWCY W PRZYPADKU STWIERDZENIA POWTARZAJĄCYCH SIĘ NIEOBECNOŚCI UCZNIA	16
VII.	POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU STWIERDZENIA PRZEMOCY RÓWIEŚNICZEJ.....	17
VIII.	POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU WYMUSZANIA PIENIĘDZY LUB PRZEDMIOTÓW WARTOŚCIOWYCH PRZEZ UCZNIA.....	20

IX.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA PRZYPADKÓW ROZPOWSZECHNIANIA PORNOGRAFII W SZKOLE PRZEZ UCZNIĄ	21
X.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU STWIERDZENIA NARUSZENIA PRZEZ UCZNIĄ GODNOŚCI NAUCZYCIELA LUB INNEGO PRACOWNIKA SZKOŁY	22
XI.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU KRADZIEŻY DOKONYWANYCH PRZEZ UCZNIÓW	23
XII.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU DEWASTACJI MIENIA SZKOLNEGO LUB CUDZEJ WŁASNOŚCI	24
XIII.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU FAŁSZERSTWA W SZKOLE	25
XIV.	POSTĘPOWANIE WOBEC UCZNIĄ-SPRAWCY CZYNU KARALNEGO LUB PRZESTĘPSTWA..	26
XV.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL LUB INNY PRACOWNIK SZKOŁY ZAUWAŻY, ŻE UCZEŃ PALI PAPIEROSY LUB E-PAPIEROSY).....	27
XVI.	POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU PRZYJŚCIA DO SZKOŁY UCZNIĄ POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB NARKOTYKÓW LUB ICH SPOŻYWANIA NA TERENIE SZKOŁY	28
XVII.	POSTĘPOWANIE W SYTUACJI, GDY NAUCZYCIEL PODEJRZEWA, ŻE UCZEŃ POSIADA PRZY SOBIE NARKOTYKI	29
XVIII.	POSTĘPOWANIE, GDY NAUCZYCIEL ZNAJDZIE NA TERENIE SZKOŁY NARKOTYKI LUB SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ JE WYGLĄDEM.....	30
XIX.	POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ZNALEZIENIA PRZY UCZNIU NIEBEZPIECZNEGO NARZĘDZIA LUB SUBSTANCJI	31
XX.	POSTĘPOWANIE WOBEC OSÓB DOROSŁYCH BĘDĄCYCH POD WPŁYWEM ALKOHOŁU LUB INNYCH ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH NA TERENIE SZKOŁY	32
XXI.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WTARGNIĘCIA OSOBY OBCEJ NA TEREN SZKOŁY	33
XXII.	POSTĘPOWANIE NAUCZYCIELI I WYCHOWAWCÓW W PRZYPADKU PRÓBY SAMOBÓJCZEJ (USIŁOWANIA LUB ZAMIARU SAMOBÓJCZEGO) UCZNIĄ POZA TERENEM SZKOŁY.	

XXIII.	POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU UZYSKANIA INFORMACJI, ŻE UCZEŃ MA MYŚLI SAMOBÓJCZE BĄDŹ SAMOOKALECZA SIĘ	35
XXIV.	POSTĘPOWANIE NAUCZYCIELI/WYCHOWAWCÓW W PRZYPADKU PRÓBY SAMOBÓJCZEJ UCZNIĄ NA TERENIE SZKOŁY	36
XXV.	POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU DOKONANIA PRZEZ UCZNIĄ SAMOBÓJSTWA	37
XXVI.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ŚMIERCI UCZNIĄ/NAUCZYCIELA (ZA WYJĄTKIEM ŚMIERCI SAMOBÓJCZEJ)	38
XXVII.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ŚMIERCI W RODZINIE UCZNIĄ (NP. RODZICA)	39
XXVIII.	PROCEDURA W PRZYPADKU PODEJRZENIA STOSOWANIA PRZEMOCY WOBEC UCZNIĄ	40
XXIX.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, KIEDY PO ODBIÓR DZIECKA ZGŁASZA SIĘ RODZIC/OPIEKUN PRAWNY PRZEJAWIAJĄCY AGRESYWNE ZACHOWANIE	42
XXX.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI CYBERPRZEMOCY	43
XXXI.	POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU DOSTĘPU UCZNIÓW DO CYFROWYCH TREŚCI SZKODLIWYCH, NIEPOŻĄDANYCH I NIELEGALNYCH	45
XXXII.	POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NARUSZENIA PRYWATNOŚCI WYNIKAJĄCEGO Z NIEODPOWIEDNIEGO BĄDŹ NIEZGODNEGO Z PRAWEM WYKORZYSTANIA DANYCH OSOBOWYCH LUB WIZERUNKU DZIECKA ALBO PRACOWNIKA SZKOŁY	47
XXXIII.	PROCEDURA, W RAZIE ZAGINIĘCIA DZIECKA (W CZASIE ZAJĘĆ POZA SIEDZIBĄ PLACÓWKI, NP. PODCZAS AKCJI LATO/ZIMA W MIEŚCIE)	48
6)	SPOSÓB PREZENTACJI PROCEDUR	49
7)	POSTANOWIENIA KOŃCOWE	49
	ZAŁĄCZNIK NR 1	50

1) Preambuła

1. Cel procedur:

Zapewnienie zdrowia, bezpieczeństwa oraz właściwej pomocy dzieciom/uczniom oraz pracownikom na terenie Szkoły Podstawowej nr 350 im. Armii Krajowej w Warszawie w momencie wystąpienia sytuacji kryzysowej.

2. Zakres obowiązywania procedur:

Procedury dotyczą sposobu postępowania pracowników w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej na terenie szkoły.

3. Uczestnicy postępowania:

Zakres odpowiedzialności – dyrektor, nauczyciel, pracownik szkoły.

4. Postanowienia szczegółowe

Sytuacja kryzysowa jest to zbieg zdarzeń, okoliczności i zachowań, które zakłócają normalny tryb funkcjonowania społeczności, jednostki. Zdarzenia te występują nagle i nieoczekiwanie.

Skuteczność działania w kryzysie zależna jest od klarownego podziału obowiązków między pracownikami szkoły. W związku z tym szkoła powołuje Szkolny Zespół Zarządzania Kryzysowego. Za kontakty z mediami jest odpowiedzialny dyrektor szkoły.

2) Skład Szkolnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego:

1. dyrektor szkoły:

- a) zatwierdza procedury
- b) określa zadania poszczególnych osób w sytuacji kryzysowej
- c) monitoruje przygotowanie szkoły do sytuacji kryzysowej

2. koordynatorzy do spraw bezpieczeństwa - wszyscy wicedyrektorzy:

- a) współpracują z dyrektorem w sytuacji kryzysu
- b) wraz z dyrektorem koordynują działania interwencyjne

3. koordynator do spraw kontaktów z mediami:

- a) współpracuje z dyrektorem w sytuacji kryzysu
- b) kontaktuje się z mediami

4. wychowawca/nauczyciel zaangażowany bezpośrednio w sytuację kryzysową

- a) powiadamia uczniów o sytuacji kryzysowej i ewentualnie podejmuje jej temat w dyskusji

- b) niezwłocznie identyfikuje uczniów potrzebujących porady, pomocy i zawiadamia o tym psychologa, pedagoga lub specjalistę wspierającego szkołę
- c) eskortuje uczniów szczególnie pobudzonych, roztrzęsionych do miejsca udzielania pomocy
- d) monitoruje stan uczniów w okresie późniejszym
- e) towarzyszy uczniom rannym, chorym
- f) angażuje zespół klasowy w konstruktywne lub pożądane formy aktywności (w zależności od rodzaju zdarzenia)
- g) zmniejsza skutki zdarzenia w okresie późniejszym

5. pedagog/psycholog:

- a) koordynuje działania związane z pomocą psychologiczną, w tym zgłasza zapotrzebowanie na wsparcie w tym zakresie
- b) pozostaje w stałym kontakcie z wychowawcami
- c) kontaktuje się z sąsiednimi szkołami w sprawie ew. wsparcia w opiece nad uczniami
- d) prowadzi ewidencję uczniów, którym należy udzielać pomocy
- e) informuje rodziców/opiekunów prawnych o konieczności udzielania pomocy i zachęca do kontynuowania stosownych form pomocy poza szkołą
- f) pomaga rodzicom w zrozumieniu podstawowych, typowych reakcji ich dzieci na zdarzenie kryzysowe
- g) pomaga pozostałemu personelowi szkoły w radzeniu sobie z własnymi reakcjami na zdarzenie kryzysowe

6. pielęgniarka (jeśli jest dostępna):

- a) udziela pierwszej pomocy przedmedycznej
- b) zgłasza potrzebę pomocy medycznej (wg oceny zagrożenia życia, zdrowia)
- c) aranżuje osoby towarzyszące uczniom odwiezionym do szpitala
- d) udziela uczniom informacji o ew. konsekwencjach dla zdrowia, jakie niesie ze sobą incydent
- e) przekazuje lekarzom kluczowe informacje o sytuacji poszkodowanych

7. sekretariat szkoły:

- a) kieruje wszelkie telefony i zapytania do osoby wyznaczonej do kontaktów z mediami
- b) zawiadamia członków Szkolnego Zespołu Kryzysowego o miejscach i terminach spotkań
- c) kieruje służby interweniujące do miejsca incydentu, udziela informacji o topografii budynku i o specyficznych cechach sytuacji

3) Zadania zespołów kryzysowych

- a) opracowanie i upowszechnianie na terenie szkoły procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych
- b) określenie zadań dla poszczególnych członków zespołu podejmujących interwencję w placówce i w jej otoczeniu
- c) stworzenie szczegółowej bazy danych o instytucjach wspierających szkołę/placówkę w sytuacji kryzysowej (nazwa, adres, telefon instytucji)
- d) podejmowanie działań interwencyjnych i mediacyjnych w sytuacjach kryzysowych
- e) opracowanie i koordynowanie realizacji planu naprawczego podjętego w związku z zaistniałą sytuacją
- f) dokumentowanie prowadzonych działań

4) Ogólna procedura interwencyjna na wypadek zdarzeń kryzysowych w szkole

Celem procedury jest uporządkowanie działań i sprawdzenie, czy wszystkie niezbędne czynności zostały wykonane.

1. Oceń zdarzenie

- a) ustal i potwierdź rodzaj zdarzenia
- b) pozyskaj kluczowe informacje (co się stało, kto był zaangażowany, kto był świadkiem, jak zdarzenie się zaczęło)

2. Wezwij pomoc

- a) zadzwoń na policję (997, 112), straż pożarną (998, 112), pogotowie ratunkowe (999, 112)
- b) rozpocznij realizację szkolnych procedur postępowania w sytuacji kryzysowej (w zależności od rodzaju zdarzenia)
- c) wezwij Szkolny Zespół Kryzysowy
- d) w uzasadnionych sytuacjach wezwij placówkę wsparcia

3. Chroń i zawiadamiaj

- a) zawiadom przez ogłoszenie (lub w inny dostępny sposób) personel szkoły
- b) chroń (odizoluj) wszystkich, którzy byli narażeni na niebezpieczeństwo
- c) podejmij działania zapobiegające dezinformacji, chaosowi

4. Zabezpiecz budynek i/lub teren i kieruj (w zależności od rodzaju zdarzenia)

- a) upewnij się, że wszyscy uczniowie (personel) są bezpieczni
- b) bądź w kontakcie z personelem szkoły, aby monitorować sytuację
- c) łągodnie kieruj uczestnikami zdarzeń

5. Czekaj na służby interweniujące

- a) jeśli to możliwe, zbierz świadków/poszkodowanych w zdarzeniu
- b) idź do miejsca, z którego można zarządzać akcją i czekaj na wezwaną służbę
- c) zbierz kluczowe informacje niezbędne do dalszych działań

6. Ustabilizuj elementy składające się na sytuację, kierując się zasadą bezpieczeństwa

- a) zapewnij udzielanie rannym pierwszej pomocy przedmedycznej (zapewniając jednocześnie bezpieczeństwo pozostałym uczestnikom zdarzenia)
- b) sprawdź obecność uczniów i personelu
- c) zawiadom rodziców/opiekunów prawnych uczniów
- d) zabezpiecz miejsce zdarzeń i ewentualne ślady

7. Współpracuj z policją lub odpowiednimi służbami w rozwiązaniu problemu

- a) pozostań w miejscu zarządzania, wspieraj służby interweniujące
- b) dostarczaj informacji, w tym specyficznych, dotyczących zdarzenia/szkoły
- c) kieruj współpracą personelu ze służbami

8. Zawiadom wszystkich zainteresowanych, gdy sytuacja zostanie ustabilizowana

- a) powiadom rodziców/opiekunów prawnych uczniów
- b) współpracuj z służbami w działaniach po zdarzeniu
- c) powiadom, uspokój personel

9. Zainicjuj działania naprawcze

- a) powiadom organy nadzoru
- b) dokonaj odprawy personelu
- c) poproś o pomoc instytucje wsparcia specjalistycznego
- d) zaplanuj wznowienie rutynowych działań szkoły

5) Szczegółowe procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych

W oparciu o diagnozę środowiska szkolnego opracowano mapę sytuacji kryzysowych, mogących zdarzyć się w szkole.

I. Procedura postępowania w przypadku złamania przez ucznia zakazu korzystania na terenie szkoły z urządzeń takich, jak: telefon komórkowy, smartwatch lub inne urządzenie służące do rejestrowania dźwięku i obrazu oraz mające łączność z Internetem

1. Uczeń może posiadać na terenie szkoły urządzenie służące do rejestrowania dźwięku i obrazu oraz mające łączność z Internetem, takie jak telefon komórkowy, smartwatch, itp., ale używanie go dopuszczalne jest jedynie w określonych warunkach.
2. Podczas zajęć edukacyjnych, przerw międzylekcyjnych oraz imprez szkolnych urządzenia, o których mowa w pkt 1 muszą być nieaktywne, a o ich aktywacji każdorazowo decyduje nauczyciel.
3. Z urządzeń tych uczeń może korzystać wyłącznie po uzyskaniu zgody nauczyciela, nie naruszając przy tym niczyjego poczucia bezpieczeństwa i prywatności.
4. W przypadku nieprzestrzegania przez ucznia w/w zasady, nauczyciel odnotowuje informację o takim zdarzeniu w e-dzienniku w zakładce zachowanie.
5. W stosunku do ucznia, który często łamie opisaną powyżej zasadę, można zastosować kary statutowe.

II. Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia stwarzającego zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia własnego oraz innych

1. Nauczyciel podejmuje próbę wyciszenia agresywnego zachowania ucznia poprzez rozmowę z nim.
2. W przypadku, gdy rozmowa nie skutkuje, nauczyciel za pośrednictwem przewodniczącego klasy, dyżurnego ucznia lub pracownika szkoły zawiadamia wychowawcę/pedagoga/psychologa/dyrektora szkoły/wicedyrektora/innego nauczyciela o zaistniałej sytuacji.
3. W przypadku, gdy nie ma możliwości pomocy ze strony innego nauczyciela lub jego działania nie wpływają na zakończenie zachowań agresywnych, pracownik szkoły przywołany przez ucznia wzywa telefonicznie rodzica/opiekuna agresywnego ucznia.
4. Drugi nauczyciel/pracownik szkoły zaprowadza agresywnego ucznia do gabinetu pedagoga/psychologa szkolnego/dyrektora szkoły/wicedyrektora.
5. W przypadku braku takiej możliwości nauczyciel zapewnia bezpieczeństwo pozostałym uczniom poprzez wyprowadzenie ich z klasy. Jeden nauczyciel zapewnia opiekę uczniom z klasy, drugi zostaje z uczniem agresywnym.
6. W celu zapewnienia bezpieczeństwa, w sytuacji koniecznej, nauczyciel ma możliwość przytrzymania ucznia lub odseparowania go od innych osób.
7. W sytuacji bardzo agresywnego zachowania ucznia (groźenie, napaść fizyczna, pobudzenie fizyczne, niemożność uspokojenia ucznia) nauczyciel zawiadamia pogotowie ratunkowe i/lub policję.
8. Nauczyciel informuje wychowawcę o zachowaniu ucznia.
9. Wychowawca informuje rodziców/opiekunów o zachowaniu ucznia i o zabraniu go z lekcji.
10. Wychowawca przeprowadza rozmowę z rodzicami/opiekunami ucznia (w razie potrzeby przy wsparciu pedagoga/psychologa szkolnego) w celu dobrania odpowiednich form pomocy dla dziecka.
11. Wychowawca spisuje protokół spotkania z rodzicem/opiekunem oraz notatkę z przeprowadzonych działań.
12. W przypadku kolejnych zachowań agresywnych ucznia i jednocześnie braku efektywnej współpracy z rodzicami/opiekunami szkoła kieruje wnioskiem do Sądu Rodzinnego.

III. Procedura postępowania wobec ucznia, który stosuje agresję słowną (wulgaryzmy)

1. Nauczyciel rozmawia z uczniem w celu wyjaśnienia powodu agresji oraz uświadomienia uczniowi skutków jego zachowania.
2. Nauczyciel wpisuje informację o zdarzeniu w zakładce "Zachowanie" w dzienniku elektronicznym.
3. Nauczyciel o zdarzeniu powiadamia wychowawcę.
4. W przypadku braku poprawy u ucznia:
  - a) wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem
  - b) wychowawca/nauczyciel powiadamia rodziców/opiekunów za pośrednictwem dziennika Librus
5. W przypadku, kiedy uczeń w dalszym ciągu używa agresji słownej/wulgaryzmów:
  - a) wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności rodziców/opiekunów (jeśli to konieczne, przy wsparciu psychologa/pedagoga szkolnego)
  - b) w przypadku wyczerpania przez szkołę możliwych środków uczeń może otrzymać naganę wychowawcy lub naganę dyrektora szkoły
6. Jeśli sytuacja nie ulega poprawie, szkoła może wnioskować do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną.
7. Wychowawca sporządza notatkę służbową z przeprowadzonych działań.

IV. Procedura postępowania wobec ucznia, którego zachowanie uniemożliwia prowadzenie lekcji

1. Nauczyciel upomina ucznia, który uniemożliwia prowadzenie zajęć.
2. Nauczyciel uspokaja sytuację w klasie i kontynuuje zajęcia, a po nich powiadamia o zajściu wychowawcę klasy.
3. Nauczyciel wpisuje uczniowi stosowną informację w zakładce "Zachowanie" w dzienniku Librus.
4. Wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów ucznia.
5. W przypadku braku reakcji ucznia na upomnienia, nauczyciel wzywa za pośrednictwem przewodniczącego klasy lub innego ucznia wychowawcę klasy/psychologa/pedagoga lub dyrektora/wicedyrektora szkoły celem odizolowania ucznia od zespołu klasowego.
6. W przypadku powtarzających się zachowań uniemożliwiających prowadzenie lekcji, wychowawca inicjuje spotkanie zespołu wychowawczego celem wspólnego rozwiązania problemu. W spotkaniu uczestniczą rodzice/opiekunowie sprawcy problemów.
7. Wychowawca sporządza notatkę służbową z przeprowadzonych działań.

V. Procedura postępowania w przypadku samowolnego opuszczenia przez ucznia zajęć lekcyjnych lub terenu szkoły

1. W przypadku samowolnego opuszczenia przez ucznia zajęć lekcyjnych nauczyciel, na którego zajęciach miało to miejsce, niezwłocznie powiadamia o tym fakcie wychowawcę klasy/psychologa/pedagoga. Jedną z wymienionych osób ustala, czy dziecko znajduje się na terenie szkoły – następnie odprowadza je do klasy lub do pedagoga, a następnie o zaistniałej sytuacji powiadamia telefonicznie rodziców ucznia.
2. Nauczyciel odnotowuje w dzienniku nieobecność ucznia, dokonuje stosownego wpisu w dzienniku w zakładce "Zachowanie" oraz sporządza notatkę służbową, którą przekazuje wicedyrektorowi szkoły.
3. Wychowawca klasy w obecności rodziców, psychologa lub pedagoga szkolnego przeprowadza rozmowę z uczniem w celu uświadomienia mu konsekwencji samowolnego opuszczenia zajęć lekcyjnych.
4. W przypadku samowolnego opuszczenia przez ucznia terenu szkoły nauczyciel, w czasie którego zajęć miało to miejsce, natychmiast powiadamia o tym fakcie dyrektora/wicedyrektora, psychologa/pedagoga. Jedną z wymienionych osób o zaistniałej sytuacji powiadamia telefonicznie rodziców ucznia. W przypadku braku kontaktu z rodzicami o fakcie samowolnego opuszczenia szkoły przez ucznia zostaje telefonicznie poinformowana policja.
5. Wychowawca klasy dokonuje stosownego wpisu w dzienniku w zakładce "Zachowanie".
6. Wychowawcą klasy w obecności rodziców, psychologa lub pedagoga szkolnego przeprowadza rozmowę z uczniem w celu uświadomienia mu konsekwencji samowolnego opuszczenia terenu szkoły.
7. Zasady obowiązujące w przypadku okazjonalnego zwalniania ucznia z zajęć:
  - a) podczas każdorazowego zwolnienia z zajęć lekcyjnych, uczeń powinien posiadać (na piśmie) stosowną informację o zwolnieniu z czytelnym podpisem rodzica i datą. Dopuszcza się przekazanie przez rodzica informacji o zwolnieniu za pośrednictwem modułu wiadomości w dzienniku elektronicznym
  - b) pisemne zwolnienie uczeń powinien przedstawić wychowawcy klasy
  - c) wychowawca klasy, który otrzymuje od rodziców informację o zwolnieniu dziecka z lekcji, odnotowuje w dzienniku nieobecność ucznia i wypisuje uczniowi karteczkę, uprawniającą go do wcześniejszego wyjścia ze szkoły. Uczeń, opuszczając budynek szkoły, przekazuje karteczkę pracownikowi administracji, dyżurującemu przy wyjściu z budynku
  - d) wzór karteczki:

Uczeń .....
zwolniony z lekcji dnia .....
o godz. ....
..... Podpis wychowawcy

lub dyrektora/wicedyrektora

- e) uczeń nie może być zwolniony na podstawie telefonu od rodziców
- f) odpowiedzialność za ucznia zwolnionego z zajęć ponosi rodzic
- g) w przypadku nieobecności wychowawcy klasy, czynności związane ze zwolnieniem ucznia z zajęć wykonuje dyrektor/wicedyrektor szkoły

VI. Postępowanie wychowawcy w przypadku stwierdzenia powtarzających się nieobecności ucznia

1. W przypadku powtarzających się pojedynczych nieobecności ucznia na lekcjach lub w trzecim dniu ciągłej nieobecności ucznia w szkole wychowawca jest zobowiązany do kontaktu z rodzicami/opiekunami ucznia i powiadomienia ich o zaistniałej sytuacji.
2. Wychowawca przeprowadza rozmowę z rodzicami/opiekunami w celu:
  - a) ustalenia przyczyn nieobecności ucznia
  - b) wyjaśnienia wagi problemu i wynikających z niego zagrożeń
  - c) zapoznania rodzica/opiekuna oraz dziecka z procedurami postępowania szkoły wobec ucznia wagarującego
  - d) ustalenia reguł współpracy wychowawca - rodzic/opiekun - uczeń
3. W przypadku jakiegokolwiek kolejnej nieuzasadnionej nieobecności ucznia na lekcjach wychowawca ponownie wzywa rodziców/opiekunów i, jeśli to wskazane, w obecności pedagoga/psychologa zostaje podpisany trójstronny kontrakt R - N - U, w którym każda ze stron zobowiązuje się do przestrzegania określonych ustaleń i zaleceń.
4. W przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna z wychowawcą, wychowawca informuje o sytuacji dyrektora/wicedyrektora szkoły. Rodzic/opiekun otrzymuje przesłane listem poleconym upomnienie dyrektora zawierające stwierdzenie, że dziecko nie realizuje obowiązku szkolnego, wezwanie do posyłania dziecka do szkoły z wyznaczeniem terminu oraz informację, że niespełnienie tego obowiązku jest zagrożone postępowaniem egzekucyjnym.
5. W sytuacji, gdy uczeń w dalszym ciągu nie realizuje obowiązku szkolnego, dyrektor szkoły kieruje wnioskiem o wszczęcie egzekucji administracyjnej do organu egzekucyjnego, jakim jest właściwa gmina. Środkiem egzekucji administracyjnej obowiązku szkolnego jest grzywna, która może być nakładana kilkakrotnie.
6. W uzasadnionych przypadkach (zagrożenie demoralizacją) szkoła przekazuje sprawę ucznia do Sądu (Wydział Rodzinny i Nieletnich).
7. Wychowawca sporządza notatkę służbową ze zdarzenia.

VII. Postępowanie w przypadku stwierdzenia przemocy rówieśniczej

1. Jeśli nauczyciel jest świadkiem zachowania o cechach przemocy rówieśniczej, niezwłocznie interweniuje, upomina ucznia będącego sprawcą agresji i zapewnia bezpieczeństwo uczestnikom zdarzenia. W razie potrzeby prosi o pomoc innego pracownika szkoły.
2. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który zauważy, że uczeń dopuszcza się fizycznej lub psychicznej agresji/przemocy wobec innego ucznia, lub dowie się o tym z innego źródła, powinien zawiadomić wychowawców uczniów biorących udział w zdarzeniu.
3. Jeśli zachowanie ucznia miało charakter czynu zabronionego, pracownik szkoły będący jego świadkiem lub posiadający na jego temat wiarygodne informacje z innego źródła informuje dyrektora/wicedyrektora szkoły, który zawiadamia policję. Jeśli konieczna jest niezwłoczna interwencja policji, pracownik wzywa policję, o czym powiadamia dyrektora/wicedyrektora szkoły. O zaistniałej sytuacji wychowawca informuje telefonicznie rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawienia się w szkole.
4. Wychowawcy uczniów rozmawiają (pojedynczo) z osobą poszkodowaną, sprawcą przemocy oraz ze świadkami zdarzenia, zbierając od nich przydatne informacje oraz udzielając poszkodowanym i świadkom psychicznego wsparcia w związku z przemocą, której doświadczyli. Pozyskane informacje przekazują sobie wzajemnie w celu udzielenia adekwatnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej wszystkim uczniom uczestniczącym w zdarzeniu oraz przekazują je dalej wyłącznie uprawnionym osobom (zasada poufności).
5. Jeżeli podejmowane przez wychowawców próby interwencji nie przynoszą skutków, informują oni psychologa/pedagoga szkolnego, który próbuje nawiązać z uczniami kontakt mający na celu wyjaśnienie sprawy.
6. Dalszy brak możliwości nawiązania kontaktu z uczniami skutkuje zgłoszeniem sprawy do dyrektora/wicedyrektora szkoły oraz natychmiastowym wezwaniem rodziców/opiekunów uczniów do szkoły.
7. Rozmowa z uczniem stosującym przemoc:
Wychowawca:
  - a) udziela uczniowi upomnienia i wpisuje informację w zakładce "Zachowanie" do dziennika elektronicznego
  - b) informuje ucznia o kolejnych krokach, jakie zamierza podjąć w jego sprawie oraz o dalszych konsekwencjach, jakie mu grożą w razie powtarzania agresywnych zachowań
  - c) przeprowadza z uczniem indywidualną rozmowę interwencyjną na temat przemocy rówieśniczej, starając się jednocześnie ocenić przyczyny zachowania ucznia i rozmiary problemu, a także zobowiązuje ucznia do poprawy zachowania i wspólnie z nim szuka sposobu zadośćuczynienia poszkodowanemu uczniowi, po czym nadzoruje realizację ustalonego zadośćuczynienia przez ucznia
  - d) informuje rodziców/opiekunów ucznia o incydencie oraz uzyskuje od nich przydatne informacje na temat sytuacji i zachowania ucznia poza szkołą

Jeśli uczeń nadal dopuszcza się agresywnych zachowań bądź też jego zachowanie (nawet jeśli ujawniono je po raz pierwszy) miało drastyczny charakter, wychowawca:

- a) udziela uczniowi upomnienia i wpisuje informację w zakładce "Zachowanie" do dziennika elektronicznego
  - b) informuje ucznia o kolejnych krokach, jakie zamierza podjąć w jego sprawie oraz o dalszych konsekwencjach, jakie mu grożą w razie powtarzania agresywnych zachowań
  - c) informuje o sytuacji psychologa/pedagoga szkolnego, który przeprowadza z uczniem indywidualną rozmowę interwencyjną na temat przemocy rówieśniczej
  - d) pisemnie informuje rodziców/opiekunów ucznia o incydencie i wzywa ich do szkoły na rozmowę
  - e) podczas rozmowy rozważane są przyczyny agresywnych zachowań ucznia oraz możliwości udzielenia mu pomocy (w tym skierowanie do poradni psychologiczno-pedagogicznej). Następnie między uczniem, wychowawcą a rodzicami/opiekunami, w obecności pedagoga/psychologa szkolnego(a w razie potrzeby także dyrektora/wicedyrektora szkolnego), ustalane są zobowiązania ucznia do zaprzestania przemocy, a jego rodziców/opiekunów – do szczególnego nadzoru nad dzieckiem i współpracy ze szkołą. Określane są również formy długofalowej pomocy psychologiczno-pedagogicznej, jakiej szkoła udzieli uczniowi. Ponadto wychowawca informuje ucznia oraz jego rodziców/opiekunów o konsekwencjach, jakie mu grożą w razie dalszych agresywnych zachowań
  - f) wychowawca wyciąga wobec ucznia konsekwencje przewidziane w Statucie Szkoły
  - g) w razie braku współpracy rodziców ucznia, niedopełnienia przez ucznia warunków kontraktu lub szczególnie drastycznych zachowań z jego strony, dyrektor szkoły podejmuje decyzję o przeniesieniu ucznia do równoległej klasy i/lub poinformowaniu Sądu Rodzinnego o zagrożeniu demoralizacją małoletniego i/lub wystąpieniu do kuratora oświaty z prośbą o zgodę na przeniesienie ucznia do innej szkoły. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach tych instytucji
8. Działania wobec osoby, która doświadczyła przemocy:
- a) jeśli stan uszkodzonego ucznia wskazuje na zagrożenie jego zdrowia lub życia, pracownik szkoły niezwłocznie wzywa pielęgniarkę lub/i pogotowie, o czym powiadamia dyrektora/wicedyrektora szkoły
  - b) wychowawca powiadamia o zdarzeniu rodziców/opiekunów ucznia
  - c) wychowawca rozmowa z uczniem o okolicznościach zdarzenia. Udziela mu wsparcia emocjonalnego. Planuje działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa uczniowi po zdarzeniu
  - d) w razie potrzeby proponowane jest uczniowi spotkanie z psychologiem/pedagogiem szkolnym, które ułatwi mu powrót do normalnego funkcjonowania w szkole po zdarzeniu

- e) monitorowanie stanu ucznia – obserwowanie, czy przemoc wobec niego wygasa
9. Działania wobec klasy: jeśli wychowawca stwierdzi taką potrzebę, on sam lub pedagog/psycholog przeprowadza w klasie profilaktyczną lekcję wychowawczą poświęconą przemocy rówieśniczej i/lub uczeń podejmuje pracę z pedagogiem/psychologiem szkolnym mającą na celu poprawę jego zachowania.
10. Ze wszystkich spotkań osoba prowadząca sprawę sporządza notatkę na temat przekazanych informacji i ustaleń (w tym wyciągniętych w stosunku do ucznia konsekwencji).

VIII. Postępowanie w przypadku wymuszania pieniędzy lub przedmiotów wartościowych przez ucznia

1. Powiadomiony o zdarzeniu nauczyciel informuje wychowawcę, pedagoga/psychologa szkolnego oraz dyrektora/wicedyrektora szkoły o zajściu.
2. Wychowawca rozmawia z poszkodowanym.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę z domniemanym sprawcą, informuje ucznia o konsekwencjach jego czynu wynikających ze Statutu Szkoły.
4. Nauczyciel nakłania ucznia do oddania wyłudzonego przedmiotu/pieniędzy (jeżeli uczeń odmawia oddania - należy go poinformować o konsekwencjach przewidzianych w Statucie Szkoły).
Nauczycielowi nie wolno wykonać czynności przeszukania - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji, ale może skłonić ucznia, aby dobrowolnie wyjął wszystkie przedmioty z kieszeni lub torby szkolnej. Nauczyciel powinien to uczynić w obecności innej osoby dorosłej (wychowawca/ pedagog/psycholog/dyrektor szkoły/wicedyrektor).
5. Wychowawca powiadamia o zdarzeniu rodziców/opiekunów sprawcy wymuszenia i wzywa ich do szkoły.
6. Rodzice/opiekunowie pokrywają koszty ewentualnej zaistniałej szkody.
7. W przypadku powtarzającego się problemu, wychowawca powiadamia dyrektora/wicedyrektora szkoły i pedagoga/psychologa szkolnego. Rodzicom/opiekunom proponuje się skorzystanie z pomocy specjalistów.
8. W sytuacji, gdy sprawca nie przyznaje się do winy, jego rodzice/opiekunowie odmawiają współpracy, dyrektor szkoły powiadamia policję i/lub kieruje wniosek do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną ucznia.
9. Uczeń ponosi konsekwencje swojego postępowania wynikające ze Statutu Szkoły.
10. Wychowawca sporządza stosowną notatkę dotyczącą okoliczności zdarzenia.

IX. Procedura postępowania na wypadek wystąpienia przypadków rozpowszechniania pornografii w szkole przez ucznia

1. W przypadku powzięcia przez nauczyciela/rodzica lub inną osobę informacji o rozpowszechnianiu przez ucznia pornografii w Internecie/w szkole należy bezzwłocznie powiadomić dyrektora/wicedyrektora szkoły oraz administratora sieci o zaistniałym zdarzeniu.
2. W przypadku, gdy uczeń informuje o osobach, które rozpowszechniały materiały pornograficzne, konieczne jest zapewnienie mu anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji w postaci przemocy wobec niego ze strony sprawców zdarzenia.
3. Dyrektor szkoły winien przekazać informację o stwierdzonym zagrożeniu pracownikom szkoły.
4. Wychowawca klasy i psycholog/pedagog szkolny winien podjąć działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania zagrożeń, jakie niesie za sobą upublicznianie materiałów o charakterze pornograficznym oraz wskazania możliwych konsekwencji tego typu działań.
5. Dyrektor szkoły winien wezwać do szkoły rodziców/opiekunów ucznia, który rozpowszechniał materiały pornograficzne.
6. Wychowawca w obecności dyrektora/wicedyrektora szkoły i/lub pedagoga/psychologa szkolnego powinien przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami ucznia-sprawcy na temat zdarzenia.
7. W przypadku rozpowszechniania przez sprawców treści nielegalnych (pornografii dziecięcej) należy złożyć zawiadomienie o zdarzeniu na policję.

X. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia naruszenia przez ucznia godności nauczyciela lub innego pracownika szkoły

1. Za naruszenie godności osobistej nauczyciela lub pracownika niepedagogicznego szkoły uznajemy:
  - a) lekceważące i obraźliwe zachowanie wobec wymienionych, wyrażone w słowach lub gestach, prowokacje pod adresem wymienionych, wyrażone w słowach lub gestach
  - b) nagrywanie lub fotografowanie wymienionych pracowników szkoły bez ich wiedzy i zgody
  - c) naruszenie ich prywatności i własności prywatnej
  - d) użycie wobec nich przemocy fizycznej i psychicznej
  - e) pomówienia i oszczerstwa wobec wymienionych pracowników
  - f) naruszenie ich nietykalności osobistej, w tym poprzez upublicznianie nieautoryzowanych informacji w Internecie i innych mediach
2. W przypadku, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że uczeń naruszył godność nauczyciela lub innego pracownika szkoły, nauczyciel lub pracownik niepedagogiczny szkoły, który powziął takie podejrzenie, ma obowiązek zgłoszenia powyższego faktu do dyrektora/wicedyrektora szkoły lub psychologa/pedagoga szkolnego. Po przeprowadzeniu z uczniem wstępnej rozmowy procedura przebiega następująco:
3. Jeżeli zdarzenie ma miejsce po raz pierwszy w przypadku tego ucznia:
  - a) wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów ucznia o zaistniałej sytuacji
  - b) uczeń otrzymuje naganę wychowawcy klasy za rażące naruszenie Statutu Szkoły
  - c) rodzice/opiekunowie i uczeń podpisują ze szkołą kontrakt indywidualny, zawierający dalsze zasady współpracy stron
4. Jeżeli zdarzenie ma miejsce po raz kolejny w przypadku tego ucznia:
  - a) wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów ucznia o zaistniałej sytuacji
  - b) uczeń otrzymuje naganę dyrektora szkoły za rażące naruszenie Statutu Szkoły
  - c) szkoła kieruje pismo do Sądu Rodzinnego z prośbą o zbadanie sprawy i podjęcie dalszego postępowania
  - d) jeżeli uczeń ma nadzór kuratora sądowego, zostaje on także poinformowany o zaistniałych okolicznościach
  - e) w uzasadnionych przypadkach dyrektor szkoły/wicedyrektor wzywa policję
  - f) osoba poszkodowana może zgłosić na policję wniosek o popełnieniu przestępstwa z powództwa cywilnego
5. W każdym przypadku wychowawca sporządza notatkę służbową, dotyczącą zaistniałego zdarzenia.

XI. Procedura postępowania w przypadku kradzieży dokonywanych przez uczniów

1. Nauczyciel, który uzyskał informację o kradzieży podejmuje działania mające na celu ustalenie sprawcy, w szczególności przeprowadza rozmowę z ewentualnymi świadkami zdarzenia.
2. Nauczyciel informuje o zdarzeniu wychowawców dzieci zaangażowanych w zdarzenie oraz pedagoga/psychologa.
3. Nauczyciel powiadamia dyrektora/wicedyrektora szkoły.
4. Dyrektor szkoły powiadamia policję.
5. Wychowawcy powiadamiają o zdarzeniu rodziców sprawcy kradzieży oraz rodziców/opiekunów poszkodowanego.
6. Wobec sprawcy kradzieży stosuje się karę przewidzianą w Statucie Szkoły.
7. W przypadku braku sprawcy wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów poszkodowanego o możliwości dochodzenia roszczeń przy udziale policji.
8. Wychowawca sporządza notatkę służbową ze zdarzenia.

XII. Procedura postępowania w przypadku dewastacji mienia szkolnego lub cudzej własności

1. Nauczyciel przeprowadza rozmowę ze wszystkimi świadkami zdarzenia.
2. Nauczyciel ustala sprawcę lub sprawców.
3. Nauczyciel powiadamia wychowawcę ucznia, psychologa/pedagoga oraz dyrektora/wicedyrektora szkoły.
4. Wychowawca wzywa rodziców/opiekunów sprawcy i powiadamia ich o zdarzeniu i szkodzie.
5. Wychowawca klasy odnotowuje informację o zdarzeniu w dzienniku elektronicznym w zakładce "Zachowanie".
6. Rodzic/opiekun zobowiązuje się naprawić uszkodzone mienie lub pokryć koszty jego naprawy bądź wymiany.
7. W przypadku szkody materialnej o znacznej wartości dyrektor/wicedyrektor szkoły powiadamia policję.
8. Wychowawca sporządza notatkę służbową ze zdarzenia.

XIII. Procedura postępowania w przypadku fałszerstwa w szkole

Za fałszerstwo uznawane jest:

- a) dokonywanie wpisów do dziennika (wpisywanie, poprawianie, usuwanie ocen, usprawiedliwianie nieobecności)
- b) przedstawianie fałszywych zwolnień i usprawiedliwień od rodziców
- c) podrabianie (przerabianie) zaświadczeń lekarskich
- d) podkładanie prac innych uczniów jako własnych oraz udowodnione przez nauczyciela ściąganie
- e) inne przypadki (podrabianie zgody rodziców na udział w zawodach sportowych, wycieczce, podpisy ocen lub uwag)

1. Nauczyciel, który stwierdził dokonanie fałszerstwa przez ucznia, informuje wychowawcę o zdarzeniu.
2. Wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów ucznia.
3. Wychowawca organizuje spotkanie z uczniem i jego rodzicami/opiekunami celem wyjaśnienia powodów fałszerstwa.
4. Wychowawca klasy odnotowuje informację o zdarzeniu w dzienniku elektronicznym w zakładce "Zachowanie".
5. Wychowawca wraz z rodzicami/opiekunami podejmuje decyzję o dalszym postępowaniu wobec ucznia.
6. W przypadku powtarzających się sytuacji fałszerstw, szkoła kieruje informację i prośbę o interwencję do policji.
7. Wychowawca sporządza notatkę służbową ze zdarzenia.

XIV. Postępowanie wobec ucznia-sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa

1. Nauczyciel niezwłocznie powiadamia dyrektora/wicedyrektora szkoły oraz wychowawcę ucznia i pedagoga/psychologa szkolnego o czynie ucznia.
2. Nauczyciel wraz z wychowawcą ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
3. Wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów ucznia.
4. Wychowawca klasy odnotowuje informację o zdarzeniu w dzienniku elektronicznym w zakładce "Zachowanie".
5. Dyrektor/wicedyrektor szkoły niezwłocznie powiadamia policję w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała itp.) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
6. Nauczyciel/wychowawca zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa i przekazuje je policji.
7. Wychowawca sporządza notatkę służbową ze zdarzenia.

XV. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel lub inny pracownik szkoły zauważy, że uczeń pali papierosy lub e-papierosy)

1. Nauczyciel, który zaobserwował zdarzenie, przekazuje informację wychowawcy klasy lub w przypadku jego nieobecności - pedagogowi/psychologowi szkolnemu.
2. Wychowawca klasy odnotowuje informację o zdarzeniu w dzienniku elektronicznym w zakładce "Zachowanie".
3. Wychowawca i/lub pedagog/psycholog szkolny wzywa do szkoły rodziców/opiekunów sprawcy i przekazuje im informację o fakcie palenia przez niego papierosów/e-papierosów.
4. Wychowawca i/lub pedagog/psycholog szkolny przeprowadza z uczniem i jego rodzicami/opiekunami rozmowę dotyczącą przyczyn i konsekwencji palenia papierosów/e-papierosów.
5. Efektem rozmowy powinno być zawarcie umowy naprawczej, w której uczeń zobowiązuje się do niepalenia papierosów/e-papierosów, rodzice/opiekunowie zaś do szczególnej kontroli dziecka.
6. W przypadku ponownego palenia papierosów/e-papierosów przez ucznia, decyzją dyrektora szkoły ponosi on konsekwencje zgodnie zapisami Statutu Szkoły (np. zakaz udziału w wycieczce, dyskotecce).
7. Wychowawca sporządza notatkę służbową ze zdarzenia.

XVI. Postępowanie w przypadku przyścia do szkoły ucznia pod wpływem alkoholu lub narkotyków lub ich spożywania na terenie szkoły

1. Nauczyciel odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa, nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie i jednocześnie zapewnione będzie bezpieczeństwo uczniom danej klasy.
2. Nauczyciel wzywa wychowawcę klasy lub innego pracownika szkoły, zawiadamia dyrektora/wicedyrektora szkoły.
3. W razie złego samopoczucia lub zagrożenia zdrowia ucznia nauczyciel wzywa pielęgniarkę szkolną lub lekarza w celu określenia stanu jego zdrowia, jeśli to konieczne – udziela pierwszej pomocy medycznej.
4. Dyrektor/wicedyrektor szkoły wzywa policję.
5. Po konsultacji z policją wychowawca zawiadamia o fakcie rodziców/opiekunów i zobowiązuje ich do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły:
  - a) w przypadku stawienia się rodziców/opiekunów przejmują oni opiekę nad uczniem
  - b) w przypadku odmowy współpracy ze strony rodziców/opiekunów lub trudności ze skontaktowaniem się z nimi, należy powiadomić policję; o dalszym postępowaniu decyduje lekarz po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia
6. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości ucznia policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych – na czas niezbędny do wytrzeźwienia (do 24 godzin), o fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców bądź opiekunów i Sąd Rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
7. Wychowawca sporządza notatkę służbową ze zdarzenia.

XVII. Postępowanie w sytuacji, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie narkotyki

1. O swoich spostrzeżeniach lub podejrzeniach nauczyciel powiadamia dyrektora/wicedyrektora szkoły, psychologa/pedagoga szkolnego oraz wychowawcę klasy.
2. Nauczyciel nakłania ucznia do oddania podejrzonej substancji (jeżeli uczeń odmawia, należy go poinformować o konsekwencjach przewidzianych w Statucie Szkoły).
Nauczycielowi nie wolno wykonać czynności przeszukania – jest ona zastrzeżona wyłącznie dla policji – ale może skłonić ucznia, aby dobrowolnie wyjął wszystkie przedmioty z kieszeni lub torby szkolnej. Nauczyciel powinien to uczynić w obecności innej osoby dorosłej (wychowawca/pedagog/psycholog/dyrektor/wicedyrektor).
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi podejrzonej substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor/wicedyrektor wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń odda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po jej odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję.
5. Wychowawca informuje o zdarzeniu rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa. Powiadamia ich o konsekwencjach czynu dziecka przewidzianych w Statucie Szkoły.
6. Dyrektor/wicedyrektor może skierować wniosek do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną ucznia.
7. Uczeń ponosi konsekwencje wynikające ze Statutu Szkoły.
8. Wychowawca sporządza stosowną notatkę dotyczącą okoliczności zdarzenia.

Zgodnie z przepisami ustawy o narkomanii w Polsce karalne jest:

- a) posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych
- b) wprowadzanie do obrotu środków odurzających, dostarczanie środków odurzających innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia albo nakłanianie do tego, wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających

Każde z wymienionych powyżej zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat, a nie ukończył 17 lat. Z przestępstwem mamy do czynienia, jeżeli któryś z wymienionych czynów popełnił uczeń po ukończeniu 17. roku życia. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – KPK.

Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję.

XVIII. Postępowanie, gdy nauczyciel znajdzie na terenie szkoły narkotyki lub substancję przypominającą je wyglądem

1. Nauczyciel, zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz przed ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji.
2. Nauczyciel powiadamia o zdarzeniu dyrektora/wicedyrektora szkoły.
3. Dyrektor/wicedyrektor szkoły wzywa policję.
4. Nauczyciel próbuje (o ile jest to możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
5. Po przyjeździe policji dyrektor/wicedyrektor szkoły niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i informacje dotyczące zdarzenia.
6. Nauczyciel sporządza notatkę służbową ze zdarzenia.

XIX. Postępowanie w przypadku znalezienia przy uczniu niebezpiecznego narzędzia lub substancji

Za przedmioty niedozwolone (niebezpieczne) uważa się m.in.: scyzoryki, noże, szpikulce, lasery, kije bejsbolowe, gaz, straszaki w formie broni palnej, pałki gumowe, kastety, żyłki, duże metalowe sygnety z wystającymi elementami, przedmioty zagrażające zdrowiu i życiu uczniów, etc.

1. Nauczyciel podejmuje ewentualne działania zmierzające do zapewniania bezpieczeństwa innym uczniom (odizolowanie ucznia posiadającego niebezpieczne narzędzie).
2. O swoich spostrzeżeniach lub podejrzeniach nauczyciel powiadamia dyrektora/wicedyrektora szkoły, psychologa/pedagoga szkolnego oraz wychowawcę klasy.
3. Nauczyciel nakłania ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu (jeżeli uczeń odmawia, należy go poinformować o konsekwencjach przewidzianych w Statucie Szkoły).

Nauczycielowi nie wolno wykonać przeszukania – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji – ale może skłonić ucznia, aby dobrowolnie wyjął wszystkie przedmioty z kieszeni lub torby szkolnej. Nauczyciel powinien to uczynić w obecności innej osoby dorosłej (wychowawca/pedagog/psycholog/dyrektor/wicedyrektor).

Gdy uczeń nie chce przekazać niebezpiecznej substancji/narzędzia na prośbę nauczyciela, dyrektor/wicedyrektor szkoły wzywa policję, która wykonuje stosowne czynności według posiadanych kompetencji.

4. Wychowawca o zaistniałym zdarzeniu powiadamia rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa w szkole. Powiadamia ich o konsekwencjach czynu dziecka przewidzianych w Statucie Szkoły.
5. Jeżeli uczeń dobrowolnie wyda nauczycielowi niebezpieczną substancję/narzędzie nauczyciel przekazuje ją za potwierdzeniem rodzicom/opiekunom prawnym.
6. W uzasadnionym przypadku dyrektor/wicedyrektor podejmuje decyzję o powiadomieniu i ewentualnym wezwaniu policji.
7. W przypadku posiadania przez ucznia przedmiotów, których posiadanie jest zabronione przez przepisy prawa, nauczyciel niezwłocznie powiadamia policję.
8. Uczeń ponosi konsekwencje wynikające ze Statutu Szkoły.
9. Wychowawca sporządza stosowną notatkę dotyczącą okoliczności zdarzenia.

XX. Postępowanie wobec osób dorosłych będących pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających na terenie szkoły

Na terenie szkoły nie może przebywać osoba będąca pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających.

Każdy pracownik szkoły ma obowiązek interweniowania w sytuacji, gdy na teren szkoły wejdzie osoba znajdująca się pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających.

W takiej sytuacji pracownik szkoły powinien:

1. Grzecznie, ale stanowczo wyprowadzić osobę będącą pod wpływem alkoholu lub innych środków poza teren szkoły.
2. W przypadku napotkania oporu zawiadomić dyrektora/wicedyrektora szkoły.
3. Dyrektor/wicedyrektor szkoły wzywa policję.

Nie dopuszcza się przekazania dziecka pod opiekę osobie będącej pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających.

W takiej sytuacji pracownik szkoły powinien:

1. Zawiadomić wychowawcę ucznia lub dyrektora/wicedyrektora szkoły.
2. Wychowawca lub dyrektor/wicedyrektor szkoły wzywa w trybie natychmiastowym drugiego rodzica/opiekuna.
3. Jeżeli niemożliwe jest skontaktowanie się z rodzicem/opiekunem dyrektor/wicedyrektor szkoły wzywa policję.
4. Nauczyciel sporządza notatkę służbową ze zdarzenia.

XXI. Procedura postępowania w przypadku wtargnięcia osoby obcej na teren szkoły

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który stwierdził bezzasadny fakt przebywania osoby trzeciej w szkole, prosi ją o opuszczenie jej terenu, a w przypadku odmowy zawiadamia pracowników obsługi lub dyrektora/wicedyrektora szkoły.
2. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który stwierdził niewłaściwe zachowanie osoby trzeciej przebywającej w szkole, stosuje słowne upomnienie, a w przypadku braku reakcji prosi wymienioną osobę o opuszczenie terenu placówki i zawiadamia o zdarzeniu dyrektora/wicedyrektora szkoły.
3. W przypadku braku reakcji osoby, o której mowa w punktach 1.i 2. dyrektor/wicedyrektor szkoły zawiadamia policję.

XXII. Postępowanie nauczycieli i wychowawców w przypadku próby samobójczej (usiłowania lub zamiaru samobójczego) ucznia poza terenem szkoły

1. Nauczyciel, który uzyskał informację o próbie samobójczej ucznia, zbiera wstępne informacje o okolicznościach zdarzenia, najlepiej od osób najbliższych np. rodziców.
2. Nauczyciel informuje o zdarzeniu dyrektora/wicedyrektora szkoły oraz wychowawcę klasy.
3. Dyrektor/wicedyrektor szkoły zawiadamia organ prowadzący i nadzorujący szkołę.
4. Dyrektor/wicedyrektor szkoły zbiera zespół kryzysowy, który podejmuje następujące działania:
  - a) zdiagnozowanie sytuacji
  - b) podjęcie działań interwencyjnych
  - c) podjęcie współpracy międzyinstytucjonalnej
5. Wychowawcy przeprowadzają rozmowy z uczniami (w razie potrzeby w obecności psychologa/pedagoga szkolnego).
6. Dyrektor/wicedyrektor szkoły zwołuje Radę Pedagogiczną i informuje nauczycieli o zaistniałej sytuacji.
7. Nauczyciele, wychowawca oraz pedagog/psycholog szkolny wspierają ucznia po zamiarze lub usiłowaniu samobójstwa oraz jego rodzinę poprzez:
  - a) pomoc w uzyskaniu przez ucznia i jego rodzinę pomocy specjalistycznej
  - b) realizację zaleceń zawartych we wskazaniach specjalistów opiekujących się dzieckiem
8. Wychowawca wraz z pedagogiem/psychologiem szkolnym obejmuje opieką ucznia usiłującego popełnić samobójstwo, a jeżeli zaistnieje taka konieczność, również jego klasę.

XXIII. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji, że uczeń ma myśli samobójcze bądź samookalecza się

Nauczyciel podejmuje następujące kroki:

1. Przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora/wicedyrektora szkoły.
3. Pedagog/psycholog szkolny bądź dyrektor/wicedyrektor szkoły przeprowadza z uczniem rozmowę. Po rozmowie z uczniem podejmuje następujące działania:
  - a) wzywa rodziców/opiekunów
  - b) informuje rodziców/opiekunów o zaistniałej sytuacji
4. Wychowawca ściśle współpracuje z psychologiem i pedagogiem szkolnym.
5. Dyrektor/wicedyrektor szkoły może poinformować Radę Pedagogiczną o zaistniałej sytuacji, jeżeli będzie miało to wpływ na bezpieczeństwo ucznia w szkole.
6. Pedagog/psycholog szkolny zobowiązuje rodziców/opiekunów ucznia do pisemnego oświadczenia deklarującego skontaktowanie się ze specjalistą w celu udzielenia dziecku dalszej pomocy.

Istnieją regulacje prawne, które mogą być pomocne w sytuacji, kiedy stwierdzone zostało duże ryzyko próby samobójczej lub samookaleczania się przez ucznia, a rodzice/opiekunowie nie wyrażają zgody na konsultację psychiatryczną.

Ważne: Art. 21 Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19.08.1994 r. (Dz. U 1994 nr 11, poz. 535): *Osoba, której zachowanie wskazuje na to, że z powodu zaburzeń psychicznych może zagrażać bezpośrednio własnemu życiu, albo zdrowiu, albo życiu i zdrowiu innych osób, bądź nie jest zdolna do zaspokajania własnych potrzeb życiowych, może być poddana badaniu psychiatrycznemu również bez jej zgody, a osoba małoletnia lub ubezwłasnowolniona- także bez zgody przedstawiciela ustawowego.*

Komunikat do dyspozytorni pogotowia ratunkowego powinien brzmieć:

„Stwierdziliśmy bezpośrednie zagrożenie życia naszego ucznia (podajemy imię i nazwisko) poprzez duże ryzyko podjęcia przez niego próby samobójczej. Dlatego konieczne jest przewiezienie go na konsultację psychiatryczną.”

XXIV. Postępowanie nauczycieli/wychowawców w przypadku próby samobójczej ucznia na terenie szkoły

1. Nauczyciel, który pozyskał informację o próbie samobójczej ucznia, zapewnia mu bezpieczeństwo (nie wolno pozostawiać go samego).
2. Nauczyciel wzywa pogotowie, następnie zawiadamia pielęgniarkę lub zaprowadza ucznia do gabinetu pielęgniarki.
3. Nauczyciel powiadamia wychowawcę i dyrektora/wicedyrektora szkoły.
4. Wychowawca powiadamia o zaistniałym zdarzeniu rodziców/opiekunów ucznia.
5. Dyrektor/wicedyrektor szkoły powiadamia organ prowadzący i nadzorujący szkołę.
6. Dyrektor/wicedyrektor szkoły zwołuje zebranie Zespołu Kryzysowego, który podejmuje następujące działania:
  - a) diagnozuje sytuację
  - b) podejmuje działania interwencyjne
  - c) podejmuje współpracę międzyinstytucjonalną
7. Dyrektor szkoły zwołuje Radę Pedagogiczną i informuje nauczycieli o zaistniałej sytuacji.
8. Nauczyciele, wychowawca i pedagog/psycholog szkolny wspierają ucznia po zamiarze lub usiłowaniu samobójstwa oraz jego rodzinę poprzez:
  - a) pomoc w uzyskaniu przez ucznia i jego rodzinę pomocy specjalistycznej
  - b) realizację zaleceń zawartych we wskazaniach specjalistów opiekujących się uczniem
9. Wychowawca wraz z pedagogiem/psychologiem szkolnym przeprowadzają rozmowy z uczniami. Diagnozują ich potrzeby w zakresie indywidualnego wsparcia.
10. Psycholog/pedagog szkolny otacza opieką ucznia usiłującego popełnić samobójstwo.

XXV. Postępowanie w przypadku dokonania przez ucznia samobójstwa

1. Nauczyciel, który uzyskał informację o samobójstwie ucznia, zbiera wstępne informacje o okolicznościach zdarzenia i przekazuje je dyrektorowi/wicedyrektorowi szkoły oraz wychowawcy klasy.
2. Dyrektor szkoły/wicedyrektor szkoły zawiadamia organ prowadzący i nadzorujący szkołę.
3. Dyrektor szkoły/wicedyrektor szkoły zbiera Zespół Kryzysowy, który planuje podjęcie dalszych działań.
4. Dyrektor/wicedyrektor szkoły informuje nauczycieli o zdarzeniu na zebraniu Rady Pedagogicznej.
5. Wychowawca wraz z pedagogiem/psychologiem szkolnym przeprowadzają rozmowy z uczniami. Diagnozują ich potrzeby w zakresie indywidualnego wsparcia.

XXVI. Procedura postępowania w przypadku śmierci ucznia/nauczyciela (za wyjątkiem śmierci samobójczej)

Działania interwencyjne:

1. Dyrektor/wicedyrektor szkoły informuje nauczycieli, wychowawców o śmierci ucznia/nauczyciela.
2. Pedagog/psycholog szkolny przypomina zasady dyskusji z uczniami, uwzględniając elementy odreagowania, na godzinach wychowawczych i innych lekcjach.
3. Wychowawca informuje uczniów na forum klasy o śmierci ucznia/nauczyciela.
4. Dyrektor/wicedyrektor szkoły stwarza uczniom i nauczycielom możliwość uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych.

Działania długookresowe:

1. Wychowawca ocenia potrzeby, monitoruje stan psychiczny uczniów ze szczególnym uwzględnieniem zespołu stresu pourazowego, zwraca uwagę na uczniów, u których stwierdza się szczególnie ostre lub chroniczne jego objawy.
2. Wychowawca konsultuje sytuację z psychologiem/pedagogiem szkolnym.
3. Psycholog/pedagog szkolny ułatwia potrzebującym tego kontakt ze specjalistami z placówek wsparcia zewnętrznego.

XXVII. Procedura postępowania w przypadku śmierci w rodzinie ucznia (np. rodzica)

Działanie bezpośrednie, gdy pracownik szkoły otrzymuje informację o śmierci w rodzinie ucznia:

1. Pracownik szkoły przekazuje informację o śmierci w rodzinie ucznia wychowawcy klasy.
2. Wychowawca klasy informuje dyrektora szkoły/wicedyrektora szkoły oraz psychologa/pedagoga szkolnego.
3. Wychowawca klasy lub psycholog/pedagog szkolny kontaktuje się z rodziną ucznia - rozmowa ma na celu złożenie kondolencji, zaoferowanie wsparcia oraz uzyskanie zgody na przekazanie informacji o śmierci nauczycielom i kolegom z klasy, do której uczęszcza uczeń.
4. Po uzyskaniu zgody rodziny wychowawca omawia z klasą kwestie ewentualnego uczestnictwa w pogrzebie (cała klasa lub reprezentacja) oraz omawia sposoby wsparcia ucznia przez zespół klasowy.
5. Wychowawca przekazuje informację o śmierci w rodzinie ucznia nauczycielom, którzy umożliwiają mu zaliczenie wiedzy i umiejętności w trybie indywidualnym.
6. Nauczyciele/wychowawca zgłaszają psychologowi/pedagogowi szkolnemu ewentualne niepokojące symptomy w zachowaniu uczniów.
7. Psycholog/pedagog szkolny ułatwia uczniowi kontakt ze specjalistami z placówek wsparcia zewnętrznego.

Działania długoterminowe:

1. Psycholog/pedagog szkolny w rozmowie z uczniem ustala sposoby wsparcia w przeżywaniu żałoby.
2. Wychowawca i/lub psycholog/pedagog w rozmowie z uczniem wspiera go w rozumieniu uczuć i emocji przeżywanych w związku ze stratą bliskiej osoby.
3. Pracownicy szkoły obserwują funkcjonowanie ucznia, reagują na jego niepokojące zachowania, a w razie potrzeby sygnalizują je wychowawcy i/lub psychologowi/pedagogowi szkolnemu.

XXVIII. Procedura w przypadku podejrzenia stosowania przemocy wobec ucznia

1. Każda osoba (dziecko, rodzic, osoba z zewnątrz), która ma informacje dotyczące podejrzenia krzywdzenia dziecka, powinna zgłosić ten fakt do dowolnego pracownika szkoły.
  - a) zgłoszenie może nastąpić drogą bezpośrednią lub anonimowo. W obu przypadkach istotne jest przekazanie jak największej ilości istotnych dla sprawy informacji na temat sytuacji dziecka i jego rodziny
  - b) w przypadku zgłoszeń anonimowych, w tym telefonicznych do sekretariatu szkoły, pracownik sekretariatu sporządza notatkę z rozmowy telefonicznej. Przekazuje ją do pedagoga/psychologa/dyrektora szkoły/wicedyrektora

2. Osoba, która powzięła informację dotyczącą faktu/podejrzenia krzywdzenia dziecka/wychowanka, podejmuje w pierwszej kolejności działania mające na celu likwidację bezpośredniego zagrożenia dla dziecka (np. odseparowanie go od osoby stosującej przemoc, wezwanie służb: policji, ratowników medycznych itp).
  - a) w przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia małoletniego i wynikającej stąd potrzeby natychmiastowej reakcji, należy przekazać zawiadomienie o przemocy pierwszemu spotkanemu pracownikowi szkoły, który następnie informuje pedagoga/psychologa/dyrektora szkoły/wicedyrektora
  - b) w przypadku, gdy wymaga tego sytuacja i zagrożone jest bezpośrednio zdrowie/życie dziecka, pracownik szkoły, który powziął informację dot. faktu/podejrzenia krzywdzenia dziecka/wychowanka, w towarzystwie innego wezwanego pracownika (w formie świadka), w trybie natychmiastowym wzywa do szkoły rodzica/opiekuna dziecka (w przypadku gdy jeden z nich jest agresorem, wzywamy rodzica/opiekuna niestosującego przemocy lub osobę najbliższą dziecku)- w jego obecności ustalane są dalsze działania chroniące dziecko

3. Osoba, która powzięła informację dotyczącą faktu/podejrzenia krzywdzenia dziecka/wychowanka, zgłasza informację o tym do dyrektora/wicedyrektora szkoły oraz pedagoga/psychologa szkolnego odpowiedniego do poziomu klasowego, do którego uczęszcza dziecko. Wspólnie sporządzają notatkę służbową, w której zamieszczają uzyskane dotychczas informacje oraz informują o podjętych działaniach.

4. Po ujawnieniu stosowanej wobec dziecka przemocy zespół nauczycieli i specjalistów zatrudnionych w szkole powołany przez dyrektora opracowuje plan wsparcia dziecka.

W skład zespołu mogą wchodzić: wychowawca, pedagog specjalny/pedagog, psycholog, informatyk itp.

Do zadań zespołu należy:

- a) przeprowadzenie diagnozy sytuacji małego po ujawnieniu krzywdzenia (w tym, jeśli to możliwe, rozmowa z dzieckiem, rozmowa z rodzicem/opiekunem lub osobą najbliższą dziecku, itp)
  - b) ustalenie form i metod wsparcia dziecka
  - c) ustalenie zakresu współdziałania szkoły z podmiotami zewnętrznymi na rzecz wsparcia dziecka
  - d) w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej niezbędne jest założenie *Niebieskiej Karty*
  - e) podejmowane działania odnotowywane są w dzienniku Librus i/lub tworzone są dotyczące ich notatki służbowe
5. Osobami odpowiedzialnymi za składanie zawiadomień o podejrzeniu przestępstwa na szkodę małego, zawiadamianie Sądu Opiekunczego oraz wszczynanie procedury *Niebieska Karta* są: pedagog, psycholog, dyrektor, wicedyrektor szkoły.

Do uruchomienia procedury *Niebieska Karta* wystarczy jedynie podejrzenie krzywdzenia małego.

6. Dla każdego przypadku krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małego zakładana jest imiennateczka z jego nazwiskiem. Teczka zakłada i prowadzi pedagog/psycholog szkolny. Teczka pozostaje w gabinecie pedagoga/psychologa szkolnego i jest należycie chroniona przed dostępem osób nieuprawnionych. W teczce umieszcza się dokumentację związaną z działaniami przeprowadzonymi na rzecz dziecka (np. Dokumentację procedury *Niebieska Karta*, protokoły spotkań, notatki służbowe itp.).

XXIX. Procedura postępowania w przypadku, kiedy po odbiór dziecka zgłasza się rodzic/opiekun prawny przejawiający agresywne zachowanie

1. Nauczyciel może odmówić oddania dziecka w przypadku, gdy stan zgłaszającej się osoby wskazuje na to, że nie jest ona w stanie zapewnić dziecku bezpiecznego powrotu do domu (jest pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających, przejawia zachowania agresywne).
2. Nauczyciel zapewnia bezpieczeństwo pozostałym dzieciom (usuwa je z zasięgu osoby agresywnej). Jeśli jest sam, szuka pomocy u innego nauczyciela, psychologa/pedagoga szkolnego, dyrektora/wicedyrektora szkoły lub innego pracownika placówki.
3. Nauczyciel powiadamia o zaistniałym fakcie drugiego rodzica/opiekuna.
4. Jeżeli nie jest możliwe odebranie dziecka przez drugiego rodzica/opiekuna lub inną osobę upoważnioną do jego odbioru przez rodzica/opiekuna, nauczyciel powiadamia o tym dyrektora/wicedyrektora szkoły.
5. Dyrektor/wicedyrektor szkoły wzywa policję.
6. Do momentu rozwiązania sytuacji dziecko pozostaje pod opieką nauczyciela.
7. Policja przejmuje opiekę nad dzieckiem i podejmuje decyzję o ewentualnym oddaniu dziecka pod opiekę innych członków rodziny bądź umieszczeniogo w placówce opiekuńczej.
8. Nauczyciel sporządza protokół opisujący sytuację.
9. Po zdarzeniu dyrektor/wicedyrektor szkoły przeprowadza rozmowę z rodzicami/opiekunami na temat zaistniałej sytuacji oraz zobowiązuje ich do przestrzegania zasad odbierania dziecka.
10. W przypadku, gdy sytuacja się powtarza lub gdy dziecko zostało umieszczone w placówce interwencyjnej, szkoła zawiadamia o zdarzeniach Sąd Rejonowy - Wydział Rodzinny i Nieletnich, a także miejski ośrodek pomocy społecznej.

XXX. Procedura postępowania w sytuacji cyberprzemocy

Cyberprzemoc – przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych, głównie Internetu oraz telefonów komórkowych. Podstawowe formy zjawiska to nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli. Do działań określanych mianem cyberprzemocy wykorzystywane są głównie: poczta elektroniczna, czaty, komunikatory, strony internetowe, blogi, serwisy społecznościowe, grupy dyskusyjne, serwisy SMS i MMS.

Schemat działania:

- a) ujawnienie przypadku cyberprzemocy, powiadomienie dyrektora/wicedyrektora szkoły, pedagoga/psychologa
  - b) rozmowa z ofiarą cyberprzemocy i rodzicami/opiekunami prawnymi (wsparcie, porada)
  - c) analiza zdarzenia, ustalenie okoliczności zdarzenia (zebranie i zabezpieczenie dowodów, ustalenie w miarę możliwości sprawców, udokumentowanie zdarzenia)
  - d) powiadomienie policji, Sądu Rodzinnego
1. Ujawnienie przypadku cyberprzemocy – osobą zgłaszającą fakt prześladowania może być poszkodowany uczeń, jego rodzice, inni uczniowie, nauczyciele, pracownicy szkoły lub inna osoba dorosła. Jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel niebędący wychowawcą poszkodowanego ucznia, powinien przekazać informację wychowawcy jego klasy, pedagogowi/psychologowi szkolnemu i dyrektorowi/wicedyrektorowi szkoły.
  2. Po ujawnieniu cyberprzemocy powołany przez dyrektora szkoły zespół nauczycieli i specjalistów zatrudnionych w szkole opracowuje plan działań mających na celu wyjaśnienie sytuacji, wsparcie osoby, która doznała krzywdy oraz przeprowadzenie działań względem osoby, która dokonała cyberprzemocy. W skład zespołu mogą wchodzić: wychowawca, pedagog specjalny/pedagog, psycholog, informatyk, itp.
  3. Zespół podejmuje działania zmierzające do identyfikacji sprawcy. W tym celu może rozmawiać z uczniami i innymi osobami mogącymi posiadać informacje o zdarzeniu.
  4. Gdy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, zespół kontaktuje się z dostawcą usługi w celu usunięcia z sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów. Do podjęcia takiego działania zobowiązuje administratora serwisu art. 14 Ustawy z dnia 18 lipca 2002 roku o świadczeniu usług drogą elektroniczną.
  5. Zespół zabezpiecza dowody cyberprzemocy lub informuje o takiej konieczności osoby zainteresowane. Należy zanotować datę i czas dostępu do materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy(nazwę użytkownika, numer

telefonu komórkowego, adres e-mail itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil i kopię wpisów.

Sposoby rejestrowania dowodów cyberprzemocy:

- a) telefon komórkowy – nie kasować wiadomości, zapisywać wszystkie zarówno tekstowe, jak i nagrane na pocztę głosową w pamięci telefonu
  - b) komunikatory – niektóre serwisy pozwalają na zapisywanie rozmów. Można również np. skopiować rozmowę, wkleić do dokumentu Word lub innego edytora tekstu, zapisać i wydrukować
  - c) strony serwisów społecznościowych, www – aby zachować kopię materiału, który widać na ekranie, należy wcisnąć jednocześnie klawisze Control (Ctrl) i PrintScreen, a następnie wykonać operację „Wklej” w dokumencie Word
  - d) czat – podobnie jak w przypadku stron www, chcąc zachować kopię materiału, który widać na ekranie, należy wcisnąć klawisze Control i PrintScreen, a następnie wykonać operację „Wklej” w dokumencie Word. Można też po prostu wydrukować stronę
  - e) e-mail – wydrukować wiadomość. Zachowanie całości wiadomości, a nie tylko samego tekstu jest bardziej pomocne, ponieważ znajdują się w niej informacje o jej pochodzeniu
6. Z tak zebrany materiał powinny zapoznać się wszystkie zaangażowane w sprawę osoby: dyrektor/wicedyrektor szkoły i pedagog/psycholog szkolny, rodzice/opiekunowie, a wreszcie policja, jeśli doszło do złamania prawa.
  7. Jeśli zostały zabezpieczone dowody cyberprzemocy, pedagog/psycholog szkolny włącza je do dokumentacji pedagogicznej (wydruki, opis itp.).
  8. Wychowawca przeprowadza w asyście psychologa/pedagoga/wicedyrektora/dyrektora szkoły rozmowę ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami/opiekunami i świadkami zdarzenia.
  9. Sprawca cyberprzemocy zostaje poinformowany o grożących mu konsekwencjach (np. wynikających ze Statutu Szkoły).
  10. Dyrektor/wicedyrektor/psycholog/pedagog może powiadomić Sąd Rodzinny i policję, jeśli rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania lub gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje regulaminowe wobec ucznia, spotkania z pedagogiem/psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów.
  11. Dyrektor szkoły/wicedyrektor/psycholog/pedagog zgłasza na policję poważne przypadki cyberprzemocy przebiegające z naruszeniem prawa (np. groźby karalne, propozycje seksualne, publikowanie nielegalnych treści itp.).
  12. Wychowawca sporządza notatkę służbową ze zdarzenia.

**ZGŁASZANIE NIELEGALNYCH TREŚCI:
DYZURNET@DYZURNET.PL, TEL. 801 615 005, POLICJA 997.**

XXXI. Postępowanie w przypadku dostępu uczniów do cyfrowych treści szkodliwych, niepożądanych i nielegalnych

Treści szkodliwe, niedozwolone, nielegalne i niebezpieczne dla zdrowia: pornografia, treści obrazujące przemoc i promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem, nawołujące do samookaleczeń i samobójstw czy korzystania z narkotyków, niebezpieczeństwo werbunku dzieci i młodzieży do organizacji nielegalnych i terrorystycznych.

1. Osobą zgłaszającą dostęp uczniów do w/w treści może być uczeń, jego rodzice, inni uczniowie, nauczyciele, pracownicy szkoły lub inna osoba dorosła. Jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel niebędący wychowawcą, powinien przekazać informację wychowawcy klasy, pedagogowi/psychologowi szkolnemu i dyrektorowi/wicedyrektorowi szkoły.
2. Zabezpieczenie dowodów jest zadaniem rodziców/opiekunów dziecka, w czynnościach tych może wspomagać ich przedstawiciel szkoły posiadający odpowiednie kompetencje techniczne.
3. Rozwiązanie sytuacji leży po stronie szkoły, jeżeli treści można bezpośrednio powiązać z uczniami danej szkoły.
4. Jeżeli treści nie można bezpośrednio powiązać z uczniami szkoły, należy zgłosić incydent na policję oraz do serwisu Dyżurnet.
5. Wychowawca informuje wszystkich rodziców lub opiekunów dzieci uczestniczących w zdarzeniu o sytuacji i roli w niej ich dzieci.
6. Wychowawca powinien przeprowadzić rozmowę ze sprawcą (w asyście psychologa/pedagoga szkolnego - jeśli wymaga tego sytuacja). Należy uzmysłowić sprawcom szkodliwość prowadzonych przez nich działań. W przypadku upowszechniania przez sprawców treści nielegalnych (np. pornografii dziecięcej), należy złożyć zawiadomienie o zdarzeniu na policję.
7. Dzieci – ofiary i świadków zdarzenia – należy otoczyć opieką psychologiczno-pedagogiczną od pierwszego etapu interwencji (pedagog/psycholog szkolny). Wraz z ich rodzicami/opiekunami uzgadniane są podejmowane działania i formy wsparcia dziecka z poszanowaniem poufności i podmiotowości ucznia.
8. W przypadku, gdy informacja na temat zdarzenia dotrze do środowiska rówieśniczego ofiary, w klasie czy szkole, wskazane jest podjęcie działań edukacyjnych i wychowawczych. Wychowawca powinien przeprowadzić lekcję wychowawczą na temat zagrożeń wynikających z upowszechniania treści szkodliwych, niepożądanych i nielegalnych (w asyście psychologa/pedagoga szkolnego – jeśli wymaga tego sytuacja).
9. Wychowawca sporządza stosowną notatkę dotyczącą zdarzenia. Jeśli zostały zabezpieczone dowody cyfrowe, należy je włączyć do dokumentacji pedagogicznej (wydruki, opis itp.).

**ZGŁASZANIE NIELEGALNYCH TREŚCI:
DYZURNET@DYZURNET.PL, TEL. 801 615 005, POLICJA 997.**

XXXII. Postępowanie w przypadku naruszenia prywatności wynikającego z nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania danych osobowych lub wizerunku dziecka albo pracownika szkoły

1. Nauczyciel, który pozyskał informację o naruszeniu prywatności ucznia bądź pracownika szkoły, powiadamia dyrektora/wicedyrektora oraz wychowawcę lub pedagoga/psychologa szkolnego.

W przypadku, gdy do naruszenia prywatności poprzez kradzież, wyłudzenie danych osobowych wykorzystanie wizerunku dziecka dochodzi ze strony dorosłych osób trzecich, rodzice winni skontaktować się bezpośrednio z policją i powiadomić o tym szkołę (zgodnie z Kodeksem Karnym ściganie następuje tu na wniosek pokrzywdzonego).

2. W przypadku, gdy dowody jasno wskazują na konkretnego sprawcę oraz na to, iż zmierzał on do wyrządzenia ofierze szkody majątkowej lub osobistej, nauczyciel zabezpiecza je i przekazuje policji. W przypadku, gdy trudno to ustalić, identyfikacji dokonać powinna policja.
3. Decyzję o powiadomieniu o incydencie policji podejmuje dyrektor/wicedyrektor szkoły. Należy rozważyć, czy istnieją dowody, iż sprawca zmierzał do wyrządzenia ofierze szkody majątkowej lub osobistej. Dobrym rozwiązaniem jest uzyskanie interpretacji prawnej przed powiadomieniem policji.
4. Gdy sprawcą incydentu jest uczeń szkoły, należy wobec niego, w porozumieniu z rodzicami/opiekunami, podjąć działania wychowawcze, zmierzające do uświadomienia mu nieodpowiedniego i nielegalnego charakteru czynów, jakich dokonał.

Jednym z elementów takich działań powinny być przeprosiny złożone osobie poszkodowanej. Działania takie szkoła winna podjąć niezależnie od powiadomienia policji/Sądu Rodzinnego.

5. Nauczyciele/wychowawca/pedagog/psycholog szkolny otaczają ofiary incydentu, w porozumieniu z rodzicami/opiekunami, opieką pedagogiczno-psychologiczną. Jeśli fakt kradzieży tożsamości bądź naruszenia wizerunku ofiary jest znany tylko jej i rodzicom, szkoła winna zapewnić poufność działań, tak aby informacje o incydencie nie były rozpowszechniane.

Gdy kradzież tożsamości bądź naruszenie wizerunku ofiary są znane szerszemu gronu uczniów szkoły, należy podjąć wobec nich działania wychowawcze, uświadamiające negatywne konsekwencje naruszania cudzego wizerunku – koleżanki lub kolegi.

6. W przypadku konieczności podejmowania dalszych działań wspierających ofiarę, można skierować ją, za zgodą rodziców/opiekunów i we współpracy z nimi, do placówki specjalistycznej.

XXXIII. Procedura, w razie zaginięcia dziecka (w czasie zajęć poza siedzibą placówki, np. podczas akcji Lato/Zima w Mieście)

1. Przesłanki zastosowania procedury:
  - a) widoczny fakt oddalania się dziecka bez możliwości zatrzymania go
  - b) nieobecność na zbiórce
  - c) zgłoszenie przez osobę trzecią (uczestnika, wychowawcę itp.)
2. Działania wychowawcy:
  - a) niezwłocznie zbiera następujące informacje o dziecku: imię i nazwisko, wiek, rysopis z cechami charakterystycznymi, opis, jak było ubrane, stan zdrowia, gdzie, z kim i przez kogo było ostatnio widziane, czy ma ze sobą telefon
  - b) zabezpiecza rzeczy dziecka
  - c) powiadamia kierownika obiektu/imprezy/wycieczki lub osobę go zastępującą
  - d) przekazuje kierownikowi lub osobie go zastępującej komplet informacji, przekazuje mu koordynację akcji
  - e) zapewnia bezpieczeństwo pozostałej grupie dzieci i w miarę możliwości przeszukuje najbliższe otoczenie
  - f) w przypadku odnalezienia dziecka niezwłocznie informuje kierownika
3. Działania kierownika:
  - a) kontaktuje się telefonicznie z osobami wskazanymi w karcie zgłoszenia uczestnika
  - b) zawiadamia o zdarzeniu policję, straż miejską i koordynatora dzielnicowego
  - c) podejmuje decyzję o konieczności zapewnienia dodatkowej opieki grupie
  - d) koordynuje działania wychowawcy, rodziców/opiekunów prawnych i koordynatora dzielnicowego, pozostaje do dyspozycji służb
  - e) w przypadku odnalezienia dziecka niezwłocznie informuje wszystkie osoby biorące udział w akcji poszukiwawczej
4. Działania koordynatora dzielnicowego:
  - a) zbiera pełną informację na temat zdarzenia – przekazuje informacje koordynatorowi miejskiemu
  - b) informuje naczelnika wydziału

6) Sposób prezentacji procedur

1. Umieszczenie treści dokumentu na stronie internetowej Szkoły Podstawowej nr 350 im. Armii Krajowej w Warszawie.
2. Zapoznanie rodziców/opiekunów z obowiązującymi w przedszkolu/szkole procedurami poprzez przekazanie ich treści z wykorzystaniem środków zdalnej komunikacji – dziennika Librus.
3. Udostępnienie dokumentu w bibliotece szkolnej.
4. Zapoznanie wszystkich pracowników szkoły z treścią procedur.

7) Postanowienia końcowe

Wszelkich zmian w opracowanych procedurach może dokonać z własnej inicjatywy lub na wniosek Rady Pedagogicznej dyrektor szkoły. Wnioskodawcą zmian może być również Rada Rodziców. Proponowane zmiany nie mogą być sprzeczne z prawem.

Zasady wchodzi w życie .....

Załącznik nr 1

- A) **Dyrektor szkoły** p. Emilia Miecznikowska
Gabinet dyrektora: parter starszego budynku, pokój nr 104. Z dyrektorem można kontaktować się: telefonicznie 22 664-61-93, mailowo: emiecznikowska@eduwarszawa.pl
- B) **Wicedyrektor klas 1-3i oddziałów przedszkolnych** p. Ewa Michalak-Wietrzychowska.
Gabinet wicedyrektora: nowy budynek, wejście od strony kl. 1-3, 1 piętro, pokój nr 117. Z wicedyrektorem można kontaktować się: telefonicznie: 22 664-61-93. mailowo: emichalak@eduwarszawa.pl
- C) **Wicedyrektor klas 4-8** p. Katarzyna Dobrogowska
Gabinet wicedyrektora: I piętro starszego budynku Szkoły, pokój nr 109. Z wicedyrektorem można kontaktować się: telefonicznie: 22 664-61-93, mailowo: kdobrogowska@eduwarszawa.pl
- D) **Pedagog szkolny** – p. Aniela Presko
Gabinet pedagoga znajduje się na II piętrze starszego budynku szkoły w sali nr 223
Godziny pracy pedagoga opublikowane są na stronie www.sp350.edupage.org.
Z pedagogiem można kontaktować się: telefonicznie: nr tel. 22 664-61-93, mailowo: apresko@eduwarszawa.pl
- E) **Psycholog szkolny klas 1-3** – p. Paulina Węgierek
Gabinet psychologa znajduje się na II piętrze nowego budynku szkoły, w sali nr 119.
Godziny pracy psychologa wykazane są na stronie www.sp350.edupage.org. Z psychologiem można kontaktować się: telefonicznie: nr tel. 22 664-61-93, mailowo: pwegierek@eduwarszawa.pl
- F) **Psycholog szkolny klas 4-8** – p. Małgorzata Bojanko
Gabinet psychologa znajduje się na II piętrze starszego budynku szkoły, w sali nr 223,
Godziny pracy psychologa opublikowane są na stronie www.sp350.edupage.org.
Z psychologiem można kontaktować się: telefonicznie: nr tel. 22 664-61-93, mailowo: mbojanko@eduwarszawa.pl